

Верховний
Суд

Актуальні проблеми кримінального процесу

Микола Мазур

суддя Верховного Суду,

кандидат юридичних наук, доцент

Статистика діяльності ККС ВС

Касаційний розгляд:

- 1) Надходження касаційної скарги
- 2) (необов'язково) протягом 5 днів - залишення її без руху (15 днів на усунення недоліків)
- 3) (необов'язково) надходження виправленої касаційної скарги
- 4) Протягом 5 днів – відкриття провадження, відмова у його відкритті чи повернення касаційної скарги
- 5) Підготовка касаційного розгляду, по закінченні якої – призначення касаційного розгляду
- 6) (необов'язково) надходження заперечень до касаційної скарги, доповнень і змін до неї
- 7) Касаційний розгляд (як правило, усні слухання, які звершуються оголошенням резолютивної частини рішення)
- 8) (необов'язково) протягом 5 днів виготовлення та оголошення повного тексту рішення

Перспективи вдосконалення процедури в касаційному суді

- письмове провадження і зміна процедури усного провадження
- вдосконалення процедур забезпечення єдності судової практики
- можливість відкриття провадження за скаргами на рішення, які не підлягають оскарженню (для формування єдиної практики або вирішення виключних правових проблем)
- питання обрання, продовження чи скасування запобіжного заходу в разі скасування судового рішення
- вдосконалення процедури внесення змін і доповнень до касаційної скарги та відмови від неї
- повноваження за результатами касаційного розгляду

Перспективи вдосконалення процедури в касаційному суді

- збільшення строків вирішення питання про відкриття касаційного провадження
- вчинення підготовчих дій поза межами підготовчої процедури
- визначення меж касаційного оскарження прокурором і надання прокурору права відмовитися від обвинувачення на стадіях апеляційного та касаційного провадження
- обмеження строку подання змін і доповнень до касаційної скарги
- вдосконалення норм щодо підстав закриття касаційного провадження (761/33482/16-к; 757/40473/18-к)
- *запровадження інституту єдиної касаційної скарги від сторони за деякими виключеннями???*

Закриття кримінального провадження

Ст. 284 КПК

1. Кримінальне провадження закривається в разі, якщо:
... 5) помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого...

Як закрити кримінальне провадження у зв'язку зі смертю особи, якій ще не оголошено підозру?

Закриття кримінального провадження

Ст. 284 КПК

1. Кримінальне провадження закривається в разі, якщо:
... 5) помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого...

А якщо кримінальне провадження необхідне для досягнення інших цілей, ніж покарання особи, наприклад для застосування спеціальної конфіскації чи застосування заходів кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб?

(сьогодні статтями 290-292 ЦПК передбачена лише процедура позовного провадження у справах про визнання необґрунтованими активів та їх стягнення в дохід держави у разі закриття кримінального провадження за ст. 368-5 КК «Незаконне збагачення»)

Закриття кримінального провадження

Ст. 284 КПК

1. Кримінальне провадження закривається в разі, якщо:
... 5) помер підозрюваний, обвинувачений, крім випадків, *якщо провадження є необхідним для реабілітації померлого...*

Хто має представляти інтереси померлого і який статус цих осіб?

(ст. 44 КПК передбачає можливість залучення законного представника для неповнолітнього, недієздатного чи обмежено дієздатного. Потрібен законний представник для померлої особи)

Закриття кримінального провадження

Ст. 284 КПК

... Кримінальне провадження закривається ...

А якщо закриття кримінального провадження призведе до неможливості вирішення цивільного позову?

Закриття кримінального провадження

Ст. 284 КПК (редакція до 04.11.2018)

10) існує нескасована постанова слідчого, прокурора про закриття кримінального провадження з підстав, передбачених пунктами 1, 2, 4, 9 цієї частини, у кримінальному провадженні щодо того самого діяння, що розслідувалося із дотриманням вимог щодо підслідності;

{Частина першу статті 284 доповнено пунктом 10 згідно із Законом № 2213-VIII від 16.11.2017}

10) після повідомлення особі про підозру закінчився строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, крім випадку повідомлення особі про підозру у вчиненні тяжкого чи особливо тяжкого злочину проти життя та здоров'я особи.

Слідчий, прокурор зобов'язані закрити кримінальне провадження також у разі, коли строк досудового розслідування, визначений статтею 219 цього Кодексу, закінчився та жодній особі не було повідомлено про підозру.

{Частина першу статті 284 доповнено абзацом згідно із Законом № 2147-VIII від 03.10.2017 - зміни не мають зворотної дії в часі та застосовуються до справ, по яким відомості про кримінальне правопорушення, внесені в Єдиний реєстр досудових розслідувань після введення в дію цих змін - див. пункт 4 § 2 розділу 4 Закону}

Суд присяжних

Суд присяжних чи народних засідателів?

Проблеми, пов'язані із запровадженням класичної моделі суду присяжних:

- питання про недопустимість доказів
- рішення присяжних за наявності спірної кваліфікації
- одноголосне рішення чи більшістю голосів?
- як головуючому судді мотивувати рішення суду в частині рішення присяжних про відповідні факти?
- якою має бути процедура перегляду в апеляційному порядку чи за нововиявленими обставинами?

Процедура *in absentia* – за відсутності обвинуваченого

Проблеми:

- *повідомлення та забезпечення права на участь у судовому процесі*
- умова міжнародного/міждержавного розшуку
- проведення підготовчого судового засідання за відсутності обвинуваченого
- *право на перегляд вироку*

Мій персональний сайт

<http://mv-mazur.at.ua/>